

Največji slovenski dnevnik
v Združenih državah
Velja za vse leto \$6.00
Za pol leta \$3.00
Za New York celo leto \$7.00
Za inozemstvo celo leto \$7.00

GLAS NARODA

List slovenskih delancev v Ameriki.

The largest Slovenian Daily in
the United States.
Issued every day except Sundays
and legal Holidays.
75,000 Readers.

TELEFON: CORTLANDT 2876

Entered as Second Class Matter September 21, 1903, at the Post Office at New York, N. Y., under Act of Congress of March 3, 1879.

NO. 205. — ŠTEV. 205.

NEW YORK, TUESDAY, SEPTEMBER 1, 1925. — TOREK, 1. SEPTEMBRA 1925.

TELEFON: CORTLANDT 2876

VOLUME XXXIII. — LETNIK XXXIII.

STAVKA IN ZALOGE PREMOGA

Nikomur ne bo treba biti brez premoga vsled stavke antracitnih premogarjev. — Pregled kaže, da se je položaj premogarjev neizmerno izboljšal izza leta 1902, ko je John Mitchell prvikrat povedel antracitne premogarje v boj. — Industrija je popolnoma unijska. — Nasilja pa se kljub temu lahko priplete. — Mezde, glavni predmet spora.

Stavka antracitnih premogarjev je izbruhnila včeraj opolnoči. Završili sta se dve važni izpremembi izza leta 1902, ko je John Mitchell proglašil stavko, ki je dovedla do unijoniziranja industrije.

Ena teh izpremememb obstaja kot je bila tedaj od rednega obratovanja antracitnih premogovnikov glede svetlobe, gorkote in gonilne sile.

Druga izprememba pa v tem, da ni več pomanjkanja in bede, ki je bila takrat usoda premogarja in njegove družine.

Leta 1902 so proizvedli antracitni rovi le 14 odstotkov kuriva, porabljenega v deželi. Leta 1902 ni bila industrija mehkega premoga še zadostno razvita, da bi mogla prevzeti breme, naloženo ji vsled zatvorjenja antracitnih premogovnikov. Leta 1925, ko lahko proizvedejo bituminozni rovi tisoč milijonov ton na leto in ko se porabi petsto milijonov ton mehkega premoga, pa bi ne smel ostati brez kuriva noben dom, če bi kakšna naravna prikazen naenkrat uničila vse antracitne rove.

Najhujše, kar se more pojaviti v slučaju dolge stavke, bodo sitnosti za one, ki niso vajeni kurti z mehkim premogom, nadalje beda manj varčnih in bolj nesrečnih premogarjev-stavkarjev ter paraliza splošnega biznesa v desetih okrajih Pensylvanije, ki vsebujejo 828 antracitnih rogov, obratovanih od 135 kompanij.

Pojav nasilij v antracitni pokrajini je odvoden od dveh stvari, — od dolžine stavke in od tega, če bo skušala kaka kompanija obratovati pod neunijskimi pogoji. Tak poskus ni vrjeten, a je možen. Ni splošno znano, a je vendar dejstvo, da je vsaj ena mogočna skupina razmišljala o možnosti takega obratovanja.

V dolgi stavki, katere se boje sedaj dobro informirani, ko bo pričela izginjati zavest gotove zmag, ki navdaja sedaj premogarje, bo prišlo brez dvoma do krajevnih nemirov. V slučaju poskušnega obratovanja, se bodo gotovo pojavila nasilja, kljub vsem prizadevanjem voditeljev, da vzdrže mir in red.

Nikdo ne more ugovarjati dejству, da se je usoda antracitnih premogarjev in njih družin izboljšala izza leta 1902, ko je vprizoril John Mitchell tekom poletja svoj veliki pogon. Istotako pa se je tudi izboljšalo stanje delodajalcev, ker je postala industrija šabilizirana. Pred stavko leta 1902 je bilo delo v antracitnih poljih periodično in nerедno. Od takrat naprej pa je postal delo bolj redno, kajti zaposlenost tekom zadnjih par let je znašala malo več kot 45 tednov na leto ter po št osemurnih delovnikov na teden. Tekom stavke leta 1902, ki je trajala pozno v zimo, je bila severoatlantska obal slabo založena s premogom. Importiranje premoga iz Canade je le malo pomagalo. Mitchell in njegov pomočniki so vedno skušali izposlovati arbitracijo. George F. Baer, znan radi svoje "božanske pravice" in načelnik delodajalcev, pa ni hotel ničesar vedeti o tem. Rekel je, da ni ničesar, o čemur bi se dalo pogajati. Konečno pa je Roosevelt, takratni predsednik, izposloval dogovor, da se izroči vso zadevo komisiji, kateri je načeloval poznejši sodnik Gray iz Delaware.

Ta komisija je naletela na naravnost nevzdržljive razmere v premgarski pokrajini. Opaziti ni bilo le bede, temveč tudi splošno pomanjkanje vseh navadnih sposobnosti življenja ter skrajno omalovaževanje življenja in zdravja otrok. Komisija je priporočila povisitev plač za deset odstotkov, izločenje gotovih nedostatkov ter organiziranje komisije sedmih, ki naj bi uravnala vse bodoče spore. Določen je bil tudi deseturni delovni dan.

Bodoče naloge

Lige narodov.

Mejni spor glede Iraka bo prišel pred prihodnje zasedanje sveta Lige narodov. — Manjšine še vedno protestirajo. — Eno in dvajset zadev je pripravljenih za razpravo.

Poroča Albin Johnson.

ZENEVA, Švica, 31. avgusta. Ko se bo svet Lige narodov zopet sestal na svoje pet in trideseto zadnje sedanje, bo zahteval spor glede mejni Irak modrost Salamona, & se bo hoteli uravnavati sporno vprašanje med Anglijo in Turčijo.

Mosulsko komisijo, obstoječo iz treh članov, ki je poročilo bo merodajno za odločitev, je opravila svoje delo preveč dobro, — kot se pritožuje uradnik Lige. Po mesecih proučevanja je predložila poročilo, ki obsegata dvesto strani. Podrobno osvetljuje vse strani položaja, politične, ekonomske in posavne ter predlagata tri rešitve.

Eina rešitev bo mogoče uravnavati Anglijo. Druga rešitev bi bila gočno sprejemljiva za Turčijo, a tretja ne ugaja nikomur. Vselej te ga se bo moral svet Lige lotiti dela, da spravi v soglasje vse tri rešitve ali pa paškrbeti kompromis med Londonom in Anglijo. Slednja rešitev je skoro nemočna, ker nista mogli priti angleška in turška vlada do nobenega porozumja po letih pogajanj.

Mosulsko vprašanja samo lahko porabi ves čas, dolžen za zasedanje sveta Lige. Je pa še ena dvajset nadaljnih zadev večje in manjše važnosti, o katerih je reba sklepati.

Meti temi so vedno naročni spomin med manjšinami. Turčija se pritožuje nad postopanjem z njenimi rojati v zapadni Traciji. Grki pa dviga oboljlivite, da Turki grdo postopajo z Grki v Carigradu. V Banatu in Transilvaniji se takovzani Madžari pričutijo nad Rumunsko, čeprav je vladta v Balcani obljubila, da bo odpravila nedostatke.

Nano bo zopet izbruhnil hrvatsko-poljski spor radi postopanja Litovske s Poljaki in tudi rumensko-poljski spor bo prišel pred svet Lige.

Povabilo komiteja glede sužnjeva bo tudi vzbudilo sonzacijsko, ker vsebuje dokaze pomrače, prisilnega dela in dejanskoga suženja v radičnih afriških kolonijah, Indiji in Južni Ameriki. Izvidni komiteja so bili sporočeni priznani vladci in celo poročila profesorja Rose glede portugalske Afrike, ki je bilo postano v Lizbona, kjer je dejstvu, da niso hoteli Združene države jamčiti verodostojnosti tega poročila.

Poročilo komiteja je mandat bo istotako vzbudilo precej hrapa. To je razvidne iz dejstva, da se bo do Novo Zelandije, Avstralije, Južna Afrika in druge mandatarne sile udeležile razprav.

Avtstrija je nadaljnja dežela, ki vzdihuje pod nadzorstvom Lige glede njenih notranjih zadev. Poročilo posebnega komiteja, ki je bil imenovan, da preisče razmere v Avstriji, bo mogoče napotilo svet, da bo preknil svoje finančno nadzorstvo ali pa povezel roke visokega komisarja.

Poskušen napad na grškega konzula.

ATENE, Grško, 31. avgusta. — Na grškega konzula v Plovdivu je bil vprizoren atentat, ki se je pazjajovil.

Napadalec so arretirali.

NEMČIJA HVALI DAWESOV NAČRT

Nemčija priznava, da je Dawesov načrt pripomogel k gospodarskemu okrejanju dežele. — Berlinško časopisje hvali generalnega agenta Gilberta radi njegovega takta na važnem mestu. — Razlika v mnenju glede bodočnosti.

BERLIN, Nemčija, 31. avgusta. — Ob zaključku prvega leta obratovanja Dawesovega načrta izjavja berlinsko časopisje v svojih uredniških člankih, da je nad vse zadovoljivo materialno izboljšanje nozemsko kontrole nad nemškim političnim in ekonomskim življenjem.

Odkrito se priznava, da je treba velik del tega uspeha pripisovati "dovršenemu taktu in preudarnosti generalnega agenta Gilberta iz New Jersey."

Celo oficijelni krogi, ki nočejo formalno razpravljati o načrtu, katerega je Nemčija sprejela dne 9. avgusta preteklega leta, so istega mnenja.

Ceprav soglašajo s prejšnjo označbo Gilberta, da je Dawesov načrt "eksperiment glede mednarodne dobre volje", je manj enotnosti mnenja v nemških oficijelnih, političnih in finančnih krogih glede bodočih načrtov, tikajočih se reparacijskega dogovora.

Skeptiki napovedujejo, da bo prišla ostra preskušnja leta 1927, ko bo treba izplačati prvo letno svoto v znesku dveh tisoč in petsto milijonov zlatih mark iz nemškega proračuna.

Obrok prvega leta, v znesku tisoč milijonov zlatih mark, je bil v polnem izplačan, soglasno z oficijelnim bulletinom, katerega je izdal urad generalnega agenta.

Pod pogojem, da se bo Nemčiji še nadalje zamejilo ekonomsko prostost ter ji nudilo možnost, da razvije svoje inozemske trge, ni nobene prilike za črnoglednost, po mislih ekonomskih voditeljev, ti sicer v polni mieri priznavajo bremena, katera bo norala nosteni Nemčija pri izvajjanju Dawesovega načrta, a kljub temu pripravljeni opustiti vsako ozicijo proti načrtu.

Dr. Hjalmar Schacht, načelnik državne banke, je najbolj vztrajan med onimi, ki se bore proti prevladujoči navadi, prenaglijenih miglajev glede načrta za bodoče delovanje Dawesovega načrta. Prečrkan je, da je mogoče izločiti politiko iz uprave ekonomskih zadev naroda, s čemur bo izdatno olajan proces ozdravljenja.

Dočim je dr. Schacht vse prej kot skrajnen optimist glede zmožnosti Nemčije, da prevzame za nedoločen čas nedoločeno reparacijsko breme, nasprotuje vendar odločno poskusom z gotove strani, da se ustvari ob priliki prve obletnice delovanja Dawesovega načrta nekako tiho krizo.

Ceprav je bil načrt v svojem prvem letu uspešen, prevladuje v splošnem mnenje, da ni smatrati tega uspeha za nekako merilo bodočega izvajanja načrta.

Dr. Hans Meyer, ekonomski izvedenec, ki se je udeležil konferenc v Parizu, piše v Tageblatt:

— Dawesov načrt je odgovoren za rešitev dveh problemov, stabilizacije nemške valute ter uravnavanje ekonomskega položaja.

Tageblatt poudarja, da je bil tekom enega leta po obratovanju Dawesovega načrta izpraznjen Ruhr in da so bila poleg tega izpraznjena še sankcija mesta Duesseldorf, Duisburg in Ruhrt.

Po mnenju lista je to znak, da je ustvaril Dawesov načrt mednarodno zaupanje, kot njih obstajalo iz za izbruha svetovne vojne.

Konferanca juristov v Londonu.

LONDON, Anglija, 31. avgusta. — Današnja seja izvedenec Nemčije, Belgije, Francije in Anglije, ki so se sestali, da presečajo tehnična vprašanja predlaganega varnostnega dogovora, se je počela izključno le z uvodnimi pogovori. Resnične razprave pa bodo najbrž trajale ves teden. V diplomatičnih skrogih dajejo izraze mnenja, da bodo uravnale te konference pot za konferenco zunanjih ket.

Minister Caillaux in francoski dolg.

Finančni minister Caillaux namerava uravnati zadevo francoskega dolga v Ameriki v devetih dneh. — V Washingtonu se bo mudil od 23. sept. do 3. okt., nakar se bo vrnil domov, da prisostvuje otvorjenju parlamenta.

PARIZ, Francija, 31. avgusta. Joseph Caillaux, francoski minister financij, ki je predlagal, da bo sklenil dogovor z ameriško komisijo za fundiranje dolga v tri leta devetih dneh, je pred svojim prihodom v Washington, dne 23. septembra. V vsem slaugaju pa je prepričan, da bodo v devetih dneh pogajanja v tisti meri napredovali, da bo moč kaže nedovršeno manjšo točko uravnavati kak nujny tovarš, katerega bo postil v Washingtonu v tem času, ko se bo v tem času uravnavati s predstavniki Francije, ki so se sklenili uravnavati s predstavniki Francije.

Caillaux je menja, da bo moč oblasti uravnavati sestaviti predlog, ki bo zagotovil, da se bodo lahko vselej razprave glede manjših zadev brez bodočega. Ker ima brez dvojna v milijih in tudi vira vselej razprave glede manjših zadev brez bodočega. Caillaux v Ameriko le v spremstvu enega izvedenca in da mu bodo sledili pozneje ostali člani misije.

Člani komisije predstavljajo različne politične stranke. Vincent Auriol je eden voditeljev socialistične stranke, ki je s svojimi 104 člani v podlanskem zboru predstavljajo vladu Painlevéja, a kjer je pred kratkim imenčni vojev glasovi Maurice Bokanowski pričeli opoziciji. On je eden republikansko-demokratične skupine.

Senator Henri Beuvege, na daljni tan misije, zavzema posezenje znamenja načrta v senatu, ki je v tekočem letu skušalo preplaviti Angleški kanal, je newyorkška plavalka, Gertruda Ederle, edina, ki bo drugič poskusila preplaviti kanal.

Dogovorjeno je bilo, da bo država plavalko jutri zjutraj obnovila svoj poskus.

Učinek kot pa ga imajo izjave kateregački drugega člena konservativnega francoskega senata.

Senator Louis Desiré, četrti član komisije, je bil izvoljen od sedanjega senatnega aprihicijskega komiteja. Senator Chapsal, mirna postava, ima po mnenju Caillauxa dosta vpliva.

Markij Perre de Chambon, član poslanske zborice, je bil izbran radi svojega izvrstnega poznavanja Amerike ter ameriških

Maročani so se začeli utrjevati.

Francozi niso pri zadnjem prodiranju naleteli na nikak odporn. Negozna vročina. — Spor med francoskimi generali.

FEZ, Maroko, 31. avgusta. — Odlik fezacega doverjencega armadnega zborca je prešel v kolico Krakerja, ne da bi nabete na kak odporn.

Maročani se utrjevajo na začetki fronti pri Sečuanu. Najbrž so sklenili tam počakati nasprotnika.

Vročina je neznašna. V senči kaže teplomer od 110 do 120 stopinj. Kljub temu se pa francoski vojski preeči dobro počutje

GLAS NARODA

(SLOVENE DAILY)

Owned and Published by
SLOVENIC PUBLISHING COMPANY
(A Corporation)

Frank Saksor, president Louis Benedik, treasurer
Place of business of the corporation and addresses of above officers:
82 Cortlandt St., Borough of Manhattan, New York City, N. Y.

"GLAS NARODA"
"Voice of the People"

Issued Every Day Except Sundays and Holidays.

Za celo leto velja list sa Ameriko	Za New York sa celo leto — \$7.00
in Kanado	\$6.00 Za pol leta — \$3.50
Za pol leta —	\$3.00 Za nisosemstvo sa celo leto — \$7.00
Za četr leta —	\$1.50 Za pol leta — \$3.50

Subscription Yearly \$6.00.

Advertisement or Agreement.

"Glas Naroda" izhaja vsaki dan izvenčni nedelj in praznikov.

Dopisi bres podpis in osebnosti se ne približujejo. Denar naj se blagovoli pošljati po Money Order. Pri spremembni kraja naravnih krovov, prosimo, da se nam tudi prejmejo bivališča nazani, da hitrejje nazdemosmo naslovnika.

"GLAS NARODA", 82 Cortlandt Street New York, N. Y.
Telephone: Cortlandt 2876.

BARAGA, NEMCI IN NAŠI KLERIKALCI

II.

Klerikalizem v starem kraju je bil del avstrijskega državnega programa, ne pa izraz resnike narodne potrebe ali izraz povsem določenega mišljenja in čustvovanja slovenskega naroda.

Avstrijska vlada, ki se je dobro zavedala dejstva, da jo so vraži celi svet, predvsem pa narodi, živeči pod njo, se je poslužila vere, verskega prepričanja in čustvovanja kot orodja, da doseže svoje cilje, kajih glavni je bil ustvarjati neprestane razprtije, širiti sovraštvo med narodi ter izigravati eno veroizpovedanje proti drugemu in obratno.

V naši slovenski domovini je našla avstrijska vlada dosti oprod, ki so ji šli v vsem na roko, v upanju, da postanejo nekoč ekselenc, ministri ali tajni svetniki. Med temi je bilo le skrajno malo odkritostnih mož, kajih večina je obstajala iz takozvanih "streberjev", oportunistov, dobitčakovcev, domišljavev, ali celo prav navadnih sleparjev, ki so se skušali okoristiti s prirojeno vernostjo navadnega naroda ter pospešiti na ta način grde naklepne avstrijske vlade.

Slovenski klerikalizem ni predstavljal še nikdar in tudi ne predstavlja še dafes nikake idejne smeri, ki bi imela določen program ter trdno načela. Edini namen klerikalne stranke je bil obvladati s pomočjo izvoljenih deželnih in državoborovskih poslancev narod ter prepričati vsak tesnejši kulturni in gospodarski stik z ostalima dvema članoma troedinega jugoslovenskega naroda.

To misioniranje je izdajalška podložila je prišla do najvišjega izraza ob pričetku svetovne vojne, ko je ljubljanski Slovence pozivjal narod na bratomorni boj s Srbijsko ter vzklikal:

S kanoni vas pozdravimo, vi Srbi,

Grob hladni vam pripravimo ob vrbi . . .

To ni le resnično, "pesniščevanje", temveč obenem tudi izraz podle, propadle dluhe.

Vsa poštena Slovence, vsak rodoljub, je moral takrat škripati z zobjmi ter na tistem pretakati solze, ko je videl, da mora iti v boj proti lastnemu bratu, izključno te v namenu, da pomaga Avstriji uničiti starodavni sen zdrženja, spojitev cekiga jugoslovenskega plemena.

Posle Judeža Iškarijota so slovenski klerikalci tudi dosledno izvajali tekom cele vojne ter izdajali svoje lastne rojake avstrijskim bircem in provokaterskim agitatorom. Pravi domoljubi, iskreni možje so morali romati v koncentracijske tabore, če jih niso enostavno ustrelili, a klerikalni mogote so bili lepo na vamem ter se sohneli v solncu cesarske dobrote, prihajajoče z Dunajca.

Prišel pa je polom in s tem tudi konec avstrijsko-papeškemu klerikalizmu.

Skrbo ves svoj upliv so sicer izgubili klerikalci že tekom vojne, ko se je papež odločno zavzel za zavezničke in svoje laške bratre. Smrtna ura za klerikalno stranko pa je napočela, ko se je jugoslovenski narod res združil ter ustanovil novo, mlado državo, ki bo obstoj zagotovljen, že ne varajo vsa znamena.

Rajejo sicer še vedno na skrivnem, a v javnosti nimajo nobene besede več. Politiziranje, blatenje drugače mislečih s pričajo je prepovedano in ce se kak ognjevit in nahujskam kaplan loti kaj takega, mu oblasti prepovede vsa nadaljnja slična glumaštva.

Ker jim je odkrit boj nemogoč vspričo popolnoma prebjujenje narodne zavesti, so omajili klerikalci svoje delovanje na časnikarstvo ter štvanje in izpovedništvo. Tu pride v polni meri do izraza njih prava jezuitska narava. Tam hujskajo žene proti možem, tam jim prepovedujejo čitati svobodnejše misleče liste in tam zastrupljajo vse, kar pride v njih bližino.

To nazadnjisko, sebiščno in hinavsko delovanje so seveda skušali uveljaviti tudi drugod, kjer živi naš narod v večjem številu.

Prva v tem oziru je prišla seveda na vrsto Amerika, kjer se se marsikateremu našemu rojaku odprle oči, a kjer jih je še vladno dosti, ki se zavzemajo za starokrščanski klerikalizem, papizem in celo za glorio tremuntne Avstro-Ogriske.

Te backe so zbrali klerikalni odpolanci iz starega kraja krog sebe ter skušajo naravnost terorizirati vse slovenski živelj v Ameriki. Pri izbiri sredstev za doseglo svojih ciljev niso niti malo izbirni.

Razgled po slovenskih naselbinah.

V Calumetu, Mich., je umrl rojaka Stefan Geisel. Zadela ga je staršice, pet sester in enega brata. Umrl je 53-letni John Budan, doma iz Žužemberka na Dolenjskem.

V Clevelandu je umrla 18-letna Amelija Miklavčič. Započela je sestrica, pet sester in enega brata. Umrl je 53-letni John Budan, doma iz Žužemberka na Dolenjskem.

V Hibbing, Minn., so pokopali 45-letnega Franka Dolanca, ki je žele tri leta. Operacija je bila rekonstrukcija. Mary Krue. Umrla je 17.

Vprašanje —

kadilca navadnih cigaret.

Kateri tobak je najboljši za cigarete?

Odgovor —

Kadilca Helmar cigaret.

To je turški tobak, z najboljšim okusom, najskrbnejši izbran ter spravljen v Helmars.

Helmar turške cigarete so napravljene samo iz najboljšega tobaka, ki raste v Orientu.

Škat je po 20 ali 20.

Dopis.

8 pota.

V zadnjem dopisu sem obljubil kaj več poročati iz Minnesote. Zadnji čas je bilo takoj dosti turistov iz oddaljenih krajev, ki so občudovali naravne krásote ter romantične države. Z avtomobilom je bil dospel sem obče znani češki rojak Mr. Martin Nemec, ki počasi je svoje znance ter se dolgo časa mudil ob Vermillion skem jezeru pri Toweru. Na otoku tega jezera sta bila tudi Rev. Rani iz Južne Minnesote ter Rev. Verhune iz Penna. Vermillionsko jezero je letos posebno dobro obiskano. Kot posnemam po dulinskih časopisih, namernava neka družba graditi na obrežju hotel, ki bo stal \$300,000. Tako sem nekoliko opisal towersko okolico, kjer je ena prvih slovenskih naselbin v Severni Minnesoti.

Matija Pogorele.

Fašisti proti vatikanskemu organu.

Službeno glasilo fašistovske stranke epomijon vatikanski organ "Osservatore Romano", ki zahteva konec fašistovskega načina, Mussolinijev list pravi, da včeraj odrekel glede časopisov za vse italijanske državljane in svetuje vatikanskemu glasilu, naj se ne vmečava v notranjepolitične zadeve italijanske države.

Nekatere ženske so tolko, da jim pristojata vse, kar oblečejo. Take niso nevarne.

Nevarnejše so tiste, ki hočejo občeti vse, kar jim pristojata.

Komunistični izgredi v Parizu.

PARIZ, Francija, 30. avgusta. Petsto komunistov je vpravilno včeraj ob osmih zvečer kravjal na Place de l'Opera. Komunisti so napadli urad lista Echo de Paris.

Policija je bila obveščena ter je preprečila večje izgredje. Deset policistov je bilo ranjenih in nadsto komunistov so arstirali.

DANES SMO ZAČELI priobčevati na zadnji strani našega, lista roman "Brigita". Roman je vsekoz začimljen in pol zapletljajev.

Ko je izhajal v našem listu roman "Solana", smo dobivali od vseh strani priznalna in bodrilna pisma, da rojaki še niso čitali kaj tako lepega.

Odkrito priznamo, da je roman "BRIGITA" dosti lepsi in dosti bolj zanimiv kot je "Solana".

Začnite čitati danes in ne bo tam žal!

Uredništvo.

Peter Zgaga

Ne vem, če so res take ženske na svetu, pa recimo, da so.

Te dali sem nameč, čital naslednjo zanimivo dogodek:

Nekje na 2. Ave. v New Yorku sta živila mož in žena. Ona velika, stasita in močna, on pa kot kupček nesreč.

Najbrž ga je imela precej pod komando, ker ji je moral iti vse kupovati, sosedje so pa govorili, da ji celo flor pomiva in posodo briše.

Vsakojutro točno ob sedmih je prišel v bližnjo pekarijo po žemlje. To je šlo mesec za mesec, leto za leto. Točno kot ura; vsako jutro ob sedmih je prišel v pekarijo po žemlje. Pek je to vedel in je imel žemlje že pripravljene začaj.

Nekoga jutra se je pa čudež zgodil. Mož ni bil v pekarijo, pač pa je prišla mesto njega njezina žena.

Za božjo voljo kaj se je zgodilo? — je vprašal pek začaj. Kaj je v vašem možem? Ali je zbolel?

Da, malo boljhen je — je odpovedala. — Jaz sem rodila ponoči dvojčke, revje se je pa tako prestrašil, da mi nihel vstati in priti co krah.

*

Kolikor je meni znano, je moral edinstvo Adam reči svoji ženi: Draga moja Eva, razen zate, se ne brigm za nobeno drugo žensko na svetu.

*

Kolikor je meni znano, je moral edinstvo Adam reči svoji ženi: Draga moja Eva, razen zate, se ne brigm za nobeno drugo žensko na svetu.

Moda napreduje. Vsak dan se pojavi kakšna novost, posebno pri ženskah. Sprva so nosile modne dame zvončke na nogavčjih podvezah. Ker pa z zvončki-kapuljčki najbrž niso dosegli svoje cilje, nosijo na gležnje pripravljene električne lučice.

Kakšen pomen ima to, mi ni znano in tudi premišljati nočem. Rekel bi samo nekaj, nameč:

Sedaj se jim na gležnjih svetijo. Daj, Bog, da bi se jim kmalu, prav kmalu, malo višje, naprimer v glavah posvetilo, da bi pramevale uganjati nuemnosti, katorkar uganjajo zadnje čase.

*

Poznam žensko, ki ima dvoje vrste pisemskih papirjev: višnje in rožnate.

Tistim, katerim piše na rožnatem papir hoče izraziti ljubezen.

Tistim, katerim piše na višnjem papir, hoče izraziti zvestobo.

*

Cena za naslikanega konja.

K nekemu znamenitemu slikarju živali je prišel tuje s prošnjo:

Zel'm za svoj album sliko konja. Četrtnik je molčal in hitro narusal konja in sicer tako izborno, da je tuje ves za lovorjen in srečen.

Ko je zlato stane, je vprašal. Slikar: 500 mark. Tuje ves začuden: 500 mark? Pa saj ste rabili samo deset minut, da ste napravili to sliko. Umetnik: Svetla, toda jaz sem moral delati nad 20 let, da se konj konča.

Zlato sta oči in mati, ki nista vredna. Oče je pih, da se je hotel v pijači utopiti, mati je pa kleka, da je bilo groza.

Imela sta po pobožnega in pridnega otroka.

Nekaj dne je podaril oče otroku groš in mu rekel, naj kaj dobre kupi. Otrek je pa šel v cerkev in vrgel groš v puščijo.

Tedaj se je pa nekaj strašnega prijetila. Zemlja se je stresa, zabolnilo je in cerkev se je porušila. Vsi ljudje, kar jih je bilo v cerkev, so bili mrtvi, edinole ne dolžnemu fantičku se ni nič zgodilo.

Ko sta oči in mati to slišala, ju je strahovito pretreslo. Sklenila sta popolnoma izpremeniti način svojega življenja.

In res sta se povsem izpremenila.

Iz zlata trenutka piše mati, da se hoče v pijači utopiti, oče pa proklinja, da je groza.

*

Eno prednost imajo pa vendar suhači v Združenih državah. To je velika prednost in jo je treba upoštevati.

Kader pišejo alkoholične pijače, imajo prijetno, zavist, da ne pišejo sami, pač pa da pišejo tudi tisti, ki nasprotujejo pro

ZANIMIVOSTI O SPANJU

Knjigarna "Glas Naroda"

Spina menda vsi, eni manj, drugi viš. So pa med nami tudi taki, ki spe, premata. Ti se zopet dele v dva tabora. Eni nočejo spati, ker se morajo ponoči potiskati po barih in zakotnih lokalih, taki pa tuliči po mestu, kakor tulijo gotovi gospodje vsako noč po ljubljanskih ulicah, drugi pa ne morejo, ker so nervozni, preveč utrujeni, izčrpani, bolni ali kakorkoli že. Tem drugim hočemo torej svetovali, kako se lahko iznebe neprijetne bolezni. Oni prvi pa meneti nasvetu niso vredni in bi samo priporočali očesu postavljaj jih takole vsaj enkrat na meja opozore, da noč ni za razgrajanje in tuljenje po mestu.

Stevilo takih nesrečnčev, ki ne morejo (ne možejo!) spati, je v naših težkih časih zelo veliko. Celo različna svitstva, ki jih priporočajo zdravniki pri temu zlu, niso vedno uspešna. Človek, ki lahko spi 7–8 ur na dan, sploh ne ve, da zaspe nekatere šele zjutraj ali pa sploh ne. Anatole France svetuje, naj človek zviječ, ko leže v postelji, niti ne misli, ali pa premisljuje o nečem, kar ga prav malo zanima na pr. o žitnem polju, o tekoči vodi, o šumecem gaju itd. Predno gre spati naj izpij kozarce s sladkorjem pomešane vode ali pa čita kakšno knjigo, toda ne razburljive povesti, odnosno fantastičnega romana, ki mu spravi vso kri v glavo. Najbolj primerno je kaj humorističnega, veseljega ali zábavnega. Neki zdravnik za živčne bolezni pa priporoča zelo enostavno metodo.

Kdor ne more zaspasti, naj iztigne obe roki nad glavo, se prime krepko za vzglavlje in ostane v tej legi doltlj, dokler se ne utrdi. Potem naj se obrne na desno ali levo stran. Pri tem mora trdno vetrovati, da mu bo ta metoda pomagala, večer ni dobro mnogo jesti. Zlasti težke in mastne jedi so nevarne. Sploh je zdravju škodljivo, če je človek največ zvčeč. V romanskih deželah (v Franciji, Italiji itd.) večerajo najkasneje ob pod sedmih, v Nemčiji in Avstriji pa po 8 uri. Zvčeč je treba jesti čim več sadja in sočija, pa čim manj mesa. Kdor si pozno zvčeč matlachi želodec s težko hranom, je vedno in nevarnosti, da bo slab spal ali pa sploh ne bo morel zaspasti. V sanatorijih, kjer sistematično zdravijo tobolezen, ureči bolnike po noči vstavati in se polivati s hladno vodo, ali pa jih ovijejo z mekrimi rjuhami.

Monogi ne morejo spati v mizlih sobah, vendar pa mora biti v zakurenih sobah okno vedno odprto. Celo v najhujši zimi mora imeti spalnica vsaj ono odprtino, skozi katero prihaja sveži zrak. V takih sobah se zhlubi človek zjutraj eil in zdrav, s čisto glavo, ker je vdihaval ponoči čist zrak. Sredstva proti tej bolezni niso pri vseh ljudih enaka. Kdor ima srčno napako ali kako bolezen v želodcu, pa ne more spati, si mora pomagati drugače, nego oni ki so sicer zdravi. Tudi med mladimi in starimi je v tem pogledu razlika. Zlasti oni ki imajo srčno napako, morajo biti zelo oprezni. Kdor ne more spati izgubi veselje do dela, boli ga rada glava itd. Takim priporočajo zdravniki mnogo gibanja podnevi, masaj, plavanje in telovadbo. Vse to pošteje spanje.

Neki drugi zdravnik špecialist za naduh, pa priporoča še enostavnejšo metodo. On trdi, da izvira naduh od zanemarjenega dihanja. Človek se mora naučiti pravilno dihati, potem se mu pa ne bo treba batiti dolgih prečutih noči. Kdor ne more zaspasti, naj leže zvčeč na hrbet in diha nekaj časa zelo mirno in globoko. V mnogih slučajih so pa bolniki pričovali temu zdravniku, da zaspe, čim so parkrat tako globoko dihali. Ta metoda je baje najboljša. Kdor ne verjame, naj pa poskus!

Št. 4. Cvetko Golar: Poletno klasje, izbrane pesmi, 184 str., broš. 50	Zbirka slovenskih povestí:	Zvončki. Zbirka pesniška na slovenščino mladino. Trdo vezano 50	Slovenska Sv. Maša, za mešan zbor, s spremljavo orgelj 50
Št. 5. Fran Milčinski: Goepod Fridolin Žolna in njegova družina, veselomodre črtice I., 72 str., br. 0.25	1. zv. Vojnomir ali poganstvo 50	Zlatograd, pravljica, trda vez. 50	10 Eucharistični pesni za mešan zbor (Foerster) 40
Št. 6. Ladislav Novak: Ljubosumnost, veseloigriva v tem dejanju, poslovenil Dr. Fr. Bradač, 45 str., broš. 25	2. zv. Hudo bresino 50	Zlatograd, pravljica, trda vez. 50	12 Pange Lingua. Tantum Ergo Genitori (Foerster) 50
Št. 7. Andersenove pripovedke. Za slovensko mladino priredila Utva, 111 str., broš. 35	3. zv. Veseli povesti 50	PESMI Z NOTAMI:	12 Pange Lingua. Tantum Ergo Genitori (Foerster) 50
Št. 8. Univ. prof. dr. France Weber: Problemi sodobne filozofije, 347 str., broš. 70	4. zv. Student na bo. Naš vekščani kruh 50	MEŠANI IN MOŠKI ZBORI:	12 Pange Lingua. Tantum Ergo Genitori (Foerster) 50
Št. 9. Ivan Albreht: Andrej Terrouc, relijefna karikatura iz minulosti, 55 str., broš. 25	5. zv. Veseli povesti 50	Priložnostne pesni (Grum) \$1.10	Srečo Jezusovo. 21 pesmi na čast Sreču Jezusovemu. (F. Kimovec) 50
Št. 10. Pavel Golia: Peterčkove poslednje sanje, božična povest v 4. slikah, 84 str., broš. 35	6. zv. Veseli povesti 50	Slovenški akordi (Adamič) I. sv. 75	Glava nebeske kraljice. 20 Marijinih pesmi za mešani zbor. — Soprani, alt, tenor, hag 40
Št. 11. Fran Milčinski: Mogodni prstan, narodna pravljica v 4 dejah, 91 str., broš. 35	7. zv. Veseli povesti 50	Pomladaniki odmevi 45	Hvalite Gospoda v njegovih svetnikih. 20 pesni na čast svetnikom (Premrl) 40
Št. 12. Fran Milčinski: Mogodni prstan, narodna pravljica v 4 dejah, 91 str., broš. 35	8. zv. Veseli povesti 50	Ameriška slovenska lira (Holster) 1.50	10 obhajilnih in 2 v čast presv. Sreču Jezusovemu. (Grum) 35
Št. 13. V. M. Garšin: Nadežda Nikolajevna, roman, poslovenil U. Žun, 112 str., broš. 30	9. zv. Veseli povesti 50	Orlovska himna (Vodopivec) 1.20	12 Tantum Ergo (Premrl) 50
Št. 14. Dr. Karl Engliš: Denar, narodno-gospodarski spis, poslovenil dr. Albin Ogris, 236 str., br. 70	10. zv. Veseli povesti 50	Missa in honorem Sanctae Ceciliae. (Foerster) 50	
Št. 15. Ivan Albreht: Andraž Terrouc, relijefna karikatura iz minulosti, 55 str., broš. 25	11. zv. Veseli povesti 50	Missa in honorum St. Josephi (Pogachnik) 40	
Št. 16. Janko Samec: Živiljenje, pesmi, 112 str., broš. 45	12. zv. Veseli povesti 50	Missa Brevis et facilius (Bettner) 40	
Št. 17. Prosper Marimee: Verne duše v vicih, povest, prevel Mirko Pretnar, 80 str. 45	13. zv. Veseli povesti 50	Missa of Angelis (Kimovec) 40	
Št. 18. Jarosl. Vrchlík: Oporoka lukovitskega grajsčaka, veseloigriva v enem dejanju, poslovenil dr. Fr. Bradač, 47 str., broš. 25	14. zv. Veseli povesti 50	Litanije presv. Sreču Jezusovemu (Foerster) 40	
Št. 19. Gerhart Hauptmann: Potopljeni zvon, dramatska bajka v petih dejanjih, poslovenil Anton Funtek, 124 str., broš. 50	15. zv. Veseli povesti 50	Oremus pro Pontifice 40	
Št. 20. Jul. Zeyer: Gompači in Komurasaki, japonski roman, iz češčine prevel dr. Fran Bradač, 154 str., broš. 50	16. zv. Veseli povesti 50	Kyrie 60	
Št. 21. Fridolin Žolna: Dvanajst kratkočasnih zgodbi, II., 73 str., broš. 25	17. zv. Veseli povesti 50	K svetemu Rešnjemu telesu (Foerster) 40	
Št. 22. L. N. Tolstoj: Kreuterjeva sonata, roman, poslovil Fran Pogačnik, 136 str., broš. 50	18. zv. Veseli povesti 50	Sv. Nikolaj 60	
Št. 23. Sophokles: Antigone, žalna igra, poslovil C. Golar, 60 str., br. 30	19. zv. Veseli povesti 50	NOTE ZA CITRE:	
Št. 24. E. L. Bulwer: Poslednji dnevi Pompejev, I. del, 355 str., broš. 30	20. zv. Veseli povesti 50	Buri pridejo, koračnica 25	
Št. 25. L. Andrejev: Črne maski, poslovil Josip Vidmar, 82 str. br. 35	21. zv. Veseli povesti 50	Slovenški citrar (Wilfan) 25	
Št. 26. Fran Erjavec: Brezposelnost in problemi skrbstva za brezposevine, 80 str., broš. 35	22. zv. Veseli povesti 50	Safarjan. Ruska pesem. — (Wilfan) 25	
Št. 27. Gaj alustij Krisp: Vojna s Jugurto, poslovil Ant. Dokler, 123 str., broš. 35	23. zv. Veseli povesti 50	NOTE ZA TAMBURICE:	
Št. 28. Kraljčič nečak Zgodovinska povest iz Japnskega 30	24. zv. Veseli povesti 50	Slovenške narodne pesmi za tamburinski zbor in petja, (Bajuk) 1.30	
Št. 29. Rinaldo Rinaldini: Slovenski žaljivec 30	25. zv. Veseli povesti 50	Bom šel na planinco. Podpuri slov. nar. pesmi. (Bajuk) 1.00	
Št. 30. Slovenska knjižnica. Zbrani spisi, vsebuje 10 povesti 60	26. zv. Veseli povesti 50	Na Gorenjskem je fletno 1.00	
Št. 31. Suneški invalid 35	27. zv. Veseli povesti 50	NOTE ZA GOSLI:	
Št. 32. Skozi širno Indijo 50	28. zv. Veseli povesti 50	Narodni zaklad. Zbirka državnih himen in slovenskih narodnih pesmi 50	
Št. 33. Sanjska knjiga Arabska 1.50	29. zv. Veseli povesti 50	Uspavanka 25	
Št. 34. Sanjska knjiga, nova velika 90	30. zv. Veseli povesti 50	NOTE ZA GOSLI S SPREMLJEVANJEM:	
Št. 35. Spake, humoreske, trda vez 90	31. zv. Veseli povesti 50	Gorske cvetlice (Laharnar) četvero in petro raznih glasov 45	
Št. 36. Plikova dama (Puškin) 30	32. zv. Veseli povesti 50	Jaz bi rad rudejih rok, moški zbor z bariton solom in priedbo za dvo-spev 20	
Št. 37. Pred nevihto 35	33. zv. Veseli povesti 50	V peplični noči (Bettner), kantanta za soli, zbor in orkester, izdala Glasbena Matica 75	
Št. 38. Pravljice in pripovedke za mladino: 1. zvezek 40	34. zv. Veseli povesti 50	Dve pesmi (Prelovec) za moški zbor in bariton solo 20	
2. zvezek 40	35. zv. Veseli povesti 50	Kupleti (Grum). Učeni Mihec, kranjske šege in navade, nezadovoljstvo, 3 zvezki skupaj 1.00	
3. zvezek 70	36. zv. Veseli povesti 50	Kuplet Kuza - Mica (Parma) 40	
4. zvezek 75	37. zv. Veseli povesti 50	Nazi himni (Maroll) dvoglasno in spremljevanjem klavirja 15	
5. zvezek 60	38. zv. Veseli povesti 50	PESMARICE GLASBENE MATICE:	
6. zvezek 60	39. zv. Veseli povesti 50	1. Pesmarica, uredil Hubad 2.50	
7. zvezek 75	40. zv. Veseli povesti 50	2. Slovenske narodne pesmi (Bajuk) 45	
8. zvezek 75	41. zv. Veseli povesti 50	3. Narodne pesmi (Gerbel) 30	
9. zvezek 75	42. zv. Veseli povesti 50	4. Koroške slovenske narodne pesmi (Svilarščič) 1. 2. in 3. zv. skupaj 1.00	
10. zvezek 75	43. zv. Veseli povesti 50	Slovenske narodne pesmi Benedicje (Orel) 45	
11. zvezek 75	44. zv. Veseli povesti 50	MALE PESMARICE:	
12. zvezek 75	45. zv. Veseli povesti 50	St. 1. Šibake narodne himne 15	
13. zvezek 75	46. zv. Veseli povesti 50	St. 2. Zrinjski Frankopan 15	
14. zvezek 75	47. zv. Veseli povesti 50	St. 4. Pod oknom 15	
15. zvezek 75	48. zv. Veseli povesti 50	St. 5. V sladkih sanjah 15	
16. zvezek 75	49. zv. Veseli povesti 50	St. 6. Jadranovo more 15	
17. zvezek 75	50. zv. Veseli povesti 50	St. 7. Pri oknu sva molča sionela 15	
18. zvezek 75	51. zv. Veseli povesti 50	St. 8. Slovo 15	
19. zvezek 75	52. zv. Veseli povesti 50	St. 9. Pogled v nedoljno oko 15	
20. zvezek 75	53. zv. Veseli povesti 50	St. 10. Na planine 15	
21. zvezek 75	54. zv. Veseli povesti 50	St. 11. Zvčeč 15	
22. zvezek 75	55. zv. Veseli povesti 50	St. 12. Vasovalec 15	
23. zvezek 75	56. zv. Veseli povesti 50	St. 13. Podoknje 15	
24. zvezek 75	57. zv. Veseli povesti 50	Narodne pesmi za mladino (Žirovnik) 3 zvezki skupaj 50	
25. zvezek 75	58. zv. Veseli povesti 50	Slavček, zbirka solskih pesmi (Medved) 25	
26. zvezek 75	59. zv. Veseli povesti 50	Vojščke narodne pesmi (Kori) 30	
27. zvezek 75	60. zv. Veseli povesti 50	Narodne vojaške (Ferjančič) 30	
28. zvezek 75	61. zv. Veseli povesti 50	Lira, srednjesloška 2 zvezka skupaj \$2.00	
29. zvezek 75	62. zv. Veseli povesti 50	ZEMLJEVIDI:	
30. zvezek 75	63. zv. Veseli povesti 50	Zemljevid Jugoslavije 80	
31. zvezek 75	64. zv. Veseli povesti 50	Slovenške dežele in Istra 25	
32. zvezek 75	65. zv. Veseli povesti 50	Združenih držav veliki 40	
33. zvezek 75	66. zv. Veseli povesti 50	Združenih držav, malii 15	
34. zvezek 75	67. zv. Veseli povesti 50	Nova Evropa 50	
35. zvezek 75	68. zv. Veseli povesti 50	Zemljevid:	
36. zvezek 75	69. zv. Veseli povesti 50	Alabama, Arkansas, Arizona, Colorado, Kansas, Kentucky in Tennessee, Oklahoma, Indiana, Montana, Mississippi, Washington, Wyoming, — vsaki po 1.00	
37. zvezek 75	70. zv. Veseli povesti 50	Illinois, Pennsylvania, Minnesota, Michigan, Wisconsin, West Virginia, Ohio, New York — vsaki po 1.00	
38. zvezek 75	71. zv. Veseli povesti 50	Velikonočne, božične, ducat 25	
39. zvezek 75	72. zv. Veseli povesti 50	Iz raznih slovenskih krajev, ducat 25	
40. zvezek 75	73. zv. Veseli povesti 50	Posamezne po 0.06	
41. zvezek 75	74. zv. Veseli povesti 50	Narodna noča, ducat 0.40	
42. zvezek 75	75. zv. Veseli povesti 5		

ALOJZ JIRASEK:

FILOZOFSKA ZGODBA

(Nadaljevanje.)

Saj jo poznate, gospod Vavrena, naščevala se vam bo, — je pomirjevala Elis.

— Seveda jo poznam! Povsod jo je dosti in čenče nabira! In vi jo tudi poznate, to nemškutarico, o kateri so mi pravili, da je rajini Rettigovi mnogo hudega prizadela.

— Ampak tule, gospodična Lenka, — ga je prekinila gospodična Elis.

— Ah res, h gospe aktuarjevi tudi hodi, — je dodal mirneje študent. Pomislil je, da bi lehko dobra devojka spet trpela.

Hodi in poznam jo tako po govorici. Naj le pride tožarit. Bom že prenesla, — in Lenka se je nasmehnila; — toda ne vem, kako vi! Pogled, ki ga je uprla v Vavreno, je dogovoril. — Zdaj pa moram iti.

Vavrena se je kakor slučajno obrnil in pogledal proti staremu drevesu. Kar je zaklical:

— Lejte si no, gospodična Lenka, zdaj je ta ptiček izletel!

— Misliša sem prej, če pride vihar ali nevihta, bi lahko gnezdecce uničila.

— Počakajmo in jaz vam za par dni povem, kaj je na tem krasnem prostoručku novega.

— O, ne boste imeli dela z menom! Čez tisti "Mastički", ki ste mi ga posodili, tudi jaz prav ne morem. Marsičesa nisem razumeval. Težko je biti filozofka.

— Z veseljem vam podam roko. Toda danes sem prinesel...

— Danes mi posodite, kakov ste rekli — torej niste pozabili —

Vavrena je vzel iz naprsega žepa malo, tenko knjižico.

Tu poglejte, jaz pa medtem pripeljel Frička.

Odhitel je.

Dekle je zvedavo pogledalo prvo stran.

Gospodična Elis je gledala Lenka čez ramo.

Bil pozni večer — prvi maj — večerni maj — ljubezni čas —

je stalo v prvih vrsticah.

VI.

Po nedošinskem gaju je odmivalo od godbe, petja, smeha, veselja, govorjenja in krika. Največ ljudi se je zbralok okoli plesnišča, pa na dolenjem konen' pri gostilnicu. Toda po vseh potih, tudi po odaljenejših, je bilo videti izpreha, ponajveč mladih. V tistem zakotju, globoko v gaju, je korakal Špina ves zamščen, kakor se filozofu spodobi. Imel je na sebi rajnega strica črni frak, katerega je bil za danes takoj snažil in popravil; na filozofski glavi se je šopiril dosti čeden kastorec. — Mladi mož se je boril s svojo nedolčnostjo in boječnostjo. Videl je prej Marinko v kolu, krasno, žareco in srčni ogenj mu je zapaljal z žgočim plamenom.

Rad bi tudi užil tega razkošja, da bi jo smel na plesu k sebi prisiti — toda ker je bil tako neizurjen v plesanju, je preudarjal — dokler ni naenkrat izginila iz kola in se je zamam po nju ogledoval. Zdaj jo je iskal in se namenil, da jo vendar popelje, pa naj več, kar hoče! Premljal je, kako jo nagovori, kako jo poprosi plesa, priklanjal se je, poizkušal je kompliment — v tem se je zravnal, kakor bi mu iskra švignila skoz telo.

Za grmovjem so se čuli pritajeni glasovi. Poslušal je.

— Pridobil sem si šopek, takšen kakor tisti na stopnicah, ves?

— Tu imate šopek —

— In tu —

Več ni slišal; toda videl je, sam neviden; kako se Roubinka k Mariniku sklanja in jo poljubuje.

In ona se ne brani, ne krije!

Srečna zaljubljena sta šepetaje in poljubujejo, korakala dalje. Kakor okamenej je stal Špina in nepremčeno gledal kraj, kjer je ta lisen tako predzno poljuboval devojko, svežo kakor jagoda.

mi. Kastorski klobuk mu je tičal na tilniku, dolgi škrči, kakor lastavičja krila, so mu viseli ohlapno liki zlomljena perot čez klopi.

— Ti si nekam obupan, Špina! Kaj pa ti je? — je klical eden študentov.

— Pusti me, — ga je osorno zvrnil dolgi filozof, pograbil vrč pa pil z dolgim pozirkom.

— Kje pa je Zelenka? Nisem ga še videl tu, — je vprašal spet prvi. In drug mu je za Špino odgovoril:

— Saj veš, tega ni tu, ta doma guli — baba! Boji se zasljevanja, je preveč oprezen.

— Jastreb! Jastreb! — je zaklical naglo drug in kazal z vrčem Rollerico, katera je poizvedovala korakala ob strani z vrečico na roki.

Vsi so buknili v smeh.

— Vivat commissarius!

— Vivat doctessima! ... — — —

— Vivat Xnatippe!

Študentje so napisali "gospo komisarjevi, veleučeni — zakaj gospa Rollerjeva je hodila vsako leto k javni filozofski izkušnji, — kjer je poleg učenih gospodov prisrednikov in povabljenec sedela z avtorjem v rokah.

Razume se, da so izpravevanci nad tem imeli malo veselja, zakaj Rollerica se ni ravnala po starem pravilu, naj se to, kar se v šoli skuha, tudi doma pojde. Nedolgo po izkušnji so vedele celo branjeveke pod lapami, kateri filozof je propadel.

Zdeto se je, da gospa županja razume, kam so namenjene te hrupne napitnice.

stavila se je nedaleč in ogledovala glasne in razvnete študente z bodečim pogledom.

— Vivat Horacius Flaccus!

— zakričal naglo eden od njih in drug je z daleč slišnim glasom prisavil:

— Ampak tisti z nogami navgor!

Hrupen, bučen smeh je bil odgovor in vrč so zaropotali znova.

Rollerica kakor bi jo sršen pičil. Okrenila se je in urno, hitla stran dokler ni izginila za grmovjem.

Ime rimskega pesnika jo je zboldilo. Dal ji je zadnjik pater German, ko je bila spet pri izkušnji, kakor vsem gostom avtorja. Pri njej pa je napravil izjemo, da je knjigo obrnil, in tako je imela gospa županja vso izkušnjo pevca Horacija pred seboj z nogami navgor.

To je bilo študentom v veliko zadoščenje. In zdaj jih je ta dogodivščina še na novo razveselila. Le Špina je slabe volje, toda pil je.

In čim bolj je bil, tem globlje v tilniku mu je ležal že naježeni kastorec, tembolj mu je slaba volja izginjala z lica in v očeh se mu je zreala globoka elegija.

Sreč se mu je mehčalo, tu pa tam se je obrnil k svojemu sosedu, ki je Špino dobro poznal.

In Špina je spet pil in potisnil lice z globlje v dlani.

— Špina, ti bi rad nekaj povedal, — mu je prigovarjal drug, medtem ko so drugi peli, se smejaли in šalili.

— Dejal bi ti — — je odvrnal z zadrgnjenim glasom Špina.

— No, tak zaupaj mi vendar!

— Ampak tukaj ne — —

— Pa pojdiva v stran.

Špina je vstal, šel majavih krokov za svojim rojakom, dokler nista obstala pod starim hrastom. Tovariši so, gledali za njima. Špirnov rojak jim je pomežiknil in razumeli so.

— Prevzel — —

— Tak govori, kaj, ti je, nekam žalosten si.

— Veš — veš — je govoril pretrgano Špina. — Ampak ti se mi bo smejal. Vsi so me zapustili, nikogar nima m — sam — — tu mu je glas odpovedal — grlo se mu je stisnilo in spustil se je v jek.

— Glej — nikogar — sirota sem veš, — in dolgi ta filozof je jokal kakor zapuščen otrok.

Bojak mu je prigovarjal, naj neha z jokom in se mu razodene.

— Lehko govori — ti — ampak veš — jaz sam in sam, uboga sirota — —

Tovariš se je zasmehal.

— Zmerom eno goniš — taká velika sirota, kakor si ti! Nehaj že in se mi zaupaj, če hoče — —

(Dalje prihodnjih.)

AMERIŠKE NARAVNE KRAZOTE

Slika nam kaže skupino lobilazev na ledenuku Gridell v državi Montani. Ta ledeniček je eden izmed najlepših, kar jih je v Ameriki.

Nenavadna poroka.

V angleških listih se te dni mnogo piše o neobičajnem zakonu, ki tvori predmet zanimanja vse angleške aristokracije. Pred nekaj dnevi sta se oglašila v cerkvici sv. Martina, v oddelku za sklepanje zakonskih zvez dva mlada cloverja. Moškemu je bilo kakih 25 let, nevesta pa je bila tri leta mlajša. Mladcem se je silno žurilo. Poroka se je izvršila v največji naglici in ko sta bila nevesta in ženin predpisno poročena, sta sijoči obrazov zapustila župniški urad, kjer se je šele po odhodu mladega para doznašalo, kdo sta nova zakone. Moški je bil poročnik Edward Charles Fitzclarence, dama pa miss Tekla Monika Graysonova, hčerka polkovnika sira Henryja Graysona.

Kmalu se je zato izvedelo v londonski družbi in nastala je velika senzacija, kakršne ni bilo na Angleškem še dolgo. Dama je namreč hei navadnega oficirja, ki je bil še pred kratkim povzdržen v baronski stan, moški pa je potomec brigadnega generala Charlesa Fitzclarence, ki je pridobil l. 1914. pri obleganju Mafekingu v Južni Afriki križ zname ter je pozneje padel v prvem letu svetovne vojne. General Charles Fitzclarence pa je bil pravnik angleškega kralja Viljema IV.

To je bil torej vzrok, da se je angleška visoka družba neobičajno razburila, ko je zvedela za to poroko. Razburjenje pa ni bilo pravzaprav niti potrebno. Imenovani general je bil namreč nezakonski potomec britanskega kralja Viljema IV. Ta je stal na čelu angleške države okoli l. 1830., ter je imel nezakonskega otroka z lepo Irko Doro Jordanovo. Dama je bila po svojem poklicu igralka v drurylaškem gledališču, kjer je imel nekaj časa važno besedo tudi pesnik lord Byron. Njeni roditelji so bili takisto igralci ter so potovali križem sveta z neko gledališko družbo. Ko je Dora v svojih mladih letih prišla k gledališču, si je nadela imenom Francis. Leta 1782. je bila približno dvajset let stara. Prišla je takrat v Leeds, kjer si je nadela priimek Jordan. L. 1785. je prvič nastopila v Drurylandu. Očarala je s svojim nastopom vse poslušalce. Njen glas je bil mehak kot puh, njeni mimizi plesčica in izrazitna, njena lepotă je bila predmet splošnega občudovanja. Slikarji tedanega doba so smatrali damo za najpopolnejši izraz ženske lepotе, kar so jih kdaj videli. Igralka je veljala pri ljudeh za poročeno. Živila je bil istočasno z njim Zveznjacija, kar je imela pravljeno obrazložitev, da je nekaj časa občutila v občini Zekateri. Razburjenje pa je bilo dovoljno, da se je vse hujša in zavajena vedno večji obseg.

Konec m junija se je v občini Zekateri na Madžarskem razširila vest, da je kmet Ladovik Koeverjevo božjo v lastni osebi, se prijavlja podobne vesti z Madžarsko, kjer pa je reč že vse hujša in zavajena vedno večji obseg.

Zekateri tudi nekaj kapetan iz Budimpešte. Nekaj župljencev je imela pravljeno obrazložitev, da je nekaj časa občutila v občini Zekateri. Razburjenje pa je bilo dovoljno, da se je vse hujša in zavajena vedno večji obseg. Konec m junija se je v občini Zekateri na Madžarskem razširila vest, da je kmet Ladovik Koeverjevo božjo v lastni osebi, se prijavlja podobne vesti z Madžarsko, kjer pa je reč že vse hujša in zavajena vedno večji obseg.

Krasin je podal "Agne Haček" obširno izjavo o francoskem razmerju. Kar tokrat govorji sovjetski poslanik v Parizu, je vse kaj drugega nego ono, kar ugotavlja. III. Internacionala in sovjetska vlada, ki je počasno izjavila, da je vse hujša in zavajena vedno večji obseg.

Krasin je podal "Agne Haček" obširno izjavo o francoskem razmerju. Kar tokrat govorji sovjetski poslanik v Parizu, je vse kaj drugega nego ono, kar ugotavlja. III. Internacionala in sovjetska vlada, ki je počasno izjavila, da je vse hujša in zavajena vedno večji obseg.

Krasin je podal "Agne Haček" obširno izjavo o francoskem razmerju. Kar tokrat govorji sovjetski poslanik v Parizu, je vse kaj drugega nego ono, kar ugotavlja. III. Internacionala in sovjetska vlada, ki je počasno izjavila, da je vse hujša in zavajena vedno večji obseg.

Krasin je podal "Agne Haček" obširno izjavo o francoskem razmerju. Kar tokrat govorji sovjetski poslanik v Parizu, je vse kaj drugega nego ono, kar ugotavlja. III. Internacionala in sovjetska vlada, ki je počasno izjavila, da je vse hujša in zavajena vedno večji obseg.

Krasin je podal "Agne Haček" obširno izjavo o francoskem razmerju. Kar tokrat govorji sovjetski poslanik v Parizu, je vse kaj drugega nego ono, kar ugotavlja. III. Internacionala in sovjetska vlada, ki je počasno izjavila, da je vse hujša in zavajena vedno večji obseg.

Krasin je podal "Agne Haček" obširno izjavo o francoskem razmerju. Kar tokrat govorji sovjetski poslanik v Parizu, je vse kaj drugega nego ono, kar ugotavlja. III. Internacionala in sovjetska vlada, ki je počasno izjavila, da je vse hujša in zavajena vedno večji obseg.

Proti belečinam

v hrbitu, straneh, kolikih in v prsih, na otekline in krče rabite

Severa's Gothardol.

Hišni liniment za masanje zunaj ki hitro prečene revmatične in nevralgične bolečine.

Cena 30 in 60 centov.

Zahtevajte najprej pri lekarju.

BRIGITA

ROMAN. — Spisal C. M.

Za "Glas Naroda" priredil G. P.

I.

Dr. Herman Frensen in gospa Klavdina Stenska sta si sedela nasproti. Med obema je stala masivna, četverokotna miza.

Dr. Frensen je vzel iz velike listnice majhen zavoj.

— To so slike, dam, katere sem izbral za ojzo volitev. Od nekako štirideset povelj pridejo vpoštev le te štiri. Prosim, ali si hočete ogledati slike?

Gospa Klavdina Stenska je vzela slike ter pri tem vzdihnila. Svojega doigolnatega upravitelja, notarja dr. Frensena, je pri tem osmila s kratkim, ostrim pogledom.

— Torej Mari! Seveda bo tudi ta volitev brezuspešna.

— Milostljiva gospa, če ste že od početka in vnaprej prepričana...

Gospa Klavdina pa je zamahnila z roko.

— Le pustite to, dragi doktor. Vam se zdijo le muha, da se ne morem privaditi novi družabnici. Kdo pa more nastopiti proti svojemu temperamenti? Z Elzo sem živel v muri celo tri leta. Labko bi ostala pri meni do konca mojih dni. To simpatično deklelo sem morala seveda izgubiti, ko se je poročila. In tri, ki so prišle za njo... saj veste, da nisem mogla priti z njimi v nikak stik. Vse tri sem zopet hitro odpustila ter iskala naprej, dokler ne bom našla družabnice, ki mi bo toliko simpatična, da jo bom vedno lahko trpela krog sebe.

— Seveda, draga gospa, na ta način lahko eksperimentirate še dolgo, predno boste zadela na pravo. Če bi le imeli malo strpljivosti, — s časom se človek lahko aživi ter potem lahko marsikaj preuze.

— Osoba pa mi mora biti simpatična, — je rekla gospa Klavdina živahnno.

Dr. Frensen se je smehlje ozrl vanjo.

— Očividno so vam bile te tri mlade dame izprva zelo simpatične?

Tedaj se je morala smejeti gospa Klavdina.

— Da, — po en dan sam izhajala z vsako in ona z menoj. Nato pa me je motilo to in ono, preko katerega bi ne mogla nikdar priti. Jaz imam mogoče več napak kot te tri mlade dame skupaj. Do danes se tudi nisem še načrtala brzati svoj burni temperment, — čeprav mi je prišel že dosti gorja.

Te zadnje besede je izgovorila gospa Klavdina kot vodstveni duha. Takoj nato pa je vrgla kratki stranski pogled na resni obraz dr. Frensena, ki je povesil pogled na listine, iežeče pred njim.

Foznal je svojo ključ utinjo že skoro celo generacijo ter vedel, da se ne spodobi zapaziti take izjave.

Klavdina Stenska je bila edina hči in edini dedič pred leti za mrlja večkratnega milijonarja. Bil je najbogatejši mož v velikem provincijalnem mestu.

Klavdina se ni posala pravzaprav Stenska, temveč Lossen, kajti poročena je bila s slikarjem Lossenom. Ta zakon pa je trajal le dve leti in nato se je pustila Klavdina ločiti od svojega moža, čeprav ga je vroče in strastno ljubila.

Troti volji svojega očeta je izsilila zvezo z nepoznamenim slikarjem. Stari milijonar bi imel dosti rajše zeta, katerega bi lahko na pravil svojim naslednikom v trgovini. Svojo edino hčerko pa je ljubil preveč, da bi se mogel trajno ustavljal njeni vroči želji, da postane žena Lossena.

Mlademu paru je dal zgraditi krasno vilo na svojih obširnih posestvih v gorah.

Ko sta se Klavdina in njen mož vrnila z ženitovanjskega potovanja, sta se nastanila vsa srčna v tej vili.

Posestvo starega Stenskega je bilo zelo obširno. Že stoletja je kupevala družina kos za kosom. Na najstarejšem delu tega posestva je stala tvornica z drugimi poslopji. V prejšnji hiši družine Stenskej je stanoval ravnatelj akejske družbe, v katero je star izpremenil svoje podjetje. Nova hiša, katera si je dal zgraditi, je stala globlje v parku, ločena od tvornice z visokim zidom. Iizza sni. ti očeta je stanovala Klavdina sama v tej hiši.

Dve leti je stanovala s svojim možem v vili na gori. Nato je njen mož nekoga lige dne izginil.

Takrat so pripovedovali vsakovrstne reči o sporu med mladima zakonskima. Nikdo ni izvedel nčesar natančnega in vedelo se je le, da je slikar Lossen izginil in da se je njegova mlada žena vrnila v hiso svojega očeta vsa bleda in prepadena. Od takrat naprej je ostala mična viša na gori zapuščena.

Ko se njen mož ni vrnil, je izposovala ločitev zakona. Dr. Frensen je vodil takrat proces za ločitev. Bil je edini, ki je vedel podrobnosti te zadeve.

Klavdina se je zopet imenovala Stenska, zrasla je trava nad to afero in nikdo ni mislil več na Lossena, ločenega moža Klavdine.

Stari Stenski se je naveličal dela. Ustanovil je akejsko družbo, da se umakne v privatno življenje.

V krasen park izpremenjeni gozd, ki je bil last Stenskih se je stekal na jugu, prav do skrajnih meja, na severu do tvornice, na iztoku do višin, ki so tvorile pričetek pogorja in zapada do rečice, ki je tekla skozi mestno.

Malo pred smrtno starega bogataša je postal vseled razširjenja novega mestnega dela potrebljno zgraditi skozi park vozno in prometno cesto.

Mestni očite so predložili milijonarju celo stvar. Po pogovoru s hečerom, ki objavil mestni upravi svoj sklep, Ni le dovolil grajenja ceste skozi svoje posestvo brez odškodnine, temveč je tudi podaril mestu celi del parka, ki je postal s tem ločen od ostalega posestva, a pod pogojem, da se tega dela nikdar ne zazida, temveč izpremeni v javni park.

Mestni očite so seveda z veseljem sprejeli velikodušno darilo.

Poleg nove ceste vodče skozi park, so park Stenskih novo zgradili ter vycemličišči le z nimi vratimi. Ta park pa je ostal sedaj zapet za občinstvo, ki je imelo na razpolago nov mestni park.

Eno leto pozneje pa je stari Stenski umrl in hvaležno mesto mu je postavilo v mestnem parku spomenik.

Ker je Klavdina Stenska še vedno doli storila za uboge, in ker je bila najbogatejša ženska v mestu, je uživala velik ugled.

V njeni hiši so bili gostje dobrodošli. Vila visoko na gori pa je ostala celo leto prazna.

Njeni hišničnički so bili vsako loto s celo armado delavik v vilo ter je spravila zopet v red z eneržico, ki je bila lastna.

(Dalej prihodnjie.)

POROKA JIM NI NIČ, LOČITEV ŠE MANJ

Na sliki vidite znanega kinematografskega igralca Rudolfa Valentina (na desni), ki se je pred kratkim ločil od svoje žene Winifred. Na lev je Valentinov brat. Tačko Valentino kot njegovova ločna žena pravita, da sta se drug druga naveličala.

Guy de Maupassant:

Legenda o Mont Saint-Michelu.

Priča sem ga videl iz Cancale, ta v morju, posajeni grad vili.

Videl se mega nejasno kakor sivo nebo na megljenem nebuh.

Videl se mega iz Avranches ob sednem zahodu. Neizmernost peka je bila rdeča; obzorje je bila rdeča, ves obširni zaliv je bil rdeč, — samo strma opažija, postavljena tam dolu dače od zemlje, kakor fantastičen grad, presečljiva kakor zasanjana palatka, neverjetno čudna in lepa, je tako skoraj črna na bagru umrajela ga dane.

Drugo jutro sem šel na vse zgodaj do nje preko peščenega bregga, upirajoč oči na ogromni biser, velik kakor gora izklesan kakor kameja in dehteo kakor muselin. Beli ko sem bil bližu, bolj sem bil pravzpet od občindovanja, kajti najbrž je mi na svetu stvari, ki bi bila bolj čudovita in popolna.

Taval sem presečen, kakor bi bil odkrik bivališče kakuge boga po teh dvoranah na lahkih in težkih stebrih, po teh predihodnih hodnikih, in se oziral nad vse začudenim na te zvonike, ki so se zdeli kakor proti nebu spuščene rake.

Preduraj je šest mesecev. Potem se pa nekoga jutra odpravil proti celihi. Hudobec je jedel juh pred svojimi vrati, ko je zapalil svetnika. Takej mu plane nasprijeti, poljubi spodnji rob njegove rokavke pa prosi, naj vstopi in mu ponudi, da se okrepča.

Ko iprije latvino mleka, povzme sveti Mihael besedo:

"Priseli sem, da ti ponudim dobro kupcejo."

Odprtih hudič odgovori brez nezaupanja:

"To mi je všeč."

"Vidiš, ti mi odstopiš vse zemlje."

Satan se vznemiri in hoče govoriti:

"Toda . . ."

Svetnik zoper poprime:

"Poslušaj naprej. Ti mi odstopiš vse zemlje. Jaz se zavzem, da bom vse delal, oral, sejal, gnojil, z eno besedo vse, letino pa si bova razdelila med seboj vsak na pol. Ti je prav?"

Hudič, ki je seveda lin, sprejme.

Prosi samo nekaj tistih slastnih morskih brkacev, ki se love okoli samele gore. Sveti Mihael obljublja to ribe.

Udarita si v roke, pljuneta v stran, da označita, da je skupčila.

"Veš, jaz ne marjam, da bi se ti nad menoj pritoževal. Izberi si, kar imaš raje: ali tisti del letine, ki bo nad zemljoi, ali tisto, ki bo v zemlji."

Satan vzklikne:

"Jaz vzamem tisti del, ki bo nad zemljoi."

"Velja!" pravi svetnik in gre.

Po šestih mesecih se na ogromnem hudičevem posetoviu, ki ni videvo drugega nego korenje kolera, čebula, kozja brada, vse rastline, katerih debeli korenine so dobre in okusne in katerih zaničanje je samo za živinsko krmbo.

Satan ni imel nič in je hotel.

In res, samo kak tak svetnik si je mogel ustvariti kako tako prestolico.

Da se zavaruje pred hudičem, ki je pač.

Da se zavaruje pred hudičem, ki je pač.</p